

MAHARASHTRA NURSING COUNCIL, MUMBAI
EXAMINATION IN REVISED GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR (NEW COURSE) PAPER-II

BEHAVIOURAL SCIENCES

(Including Psychology, Sociology)

TUESDAY, 4TH JUNE 2013

(TIME : 9-00 A.M. to 12-00 NOON)

(TOTAL MARKS : 75)

1. Answer to each SECTION must be written in a SEPARATE ANSWER BOOK.
2. The Candidate must write his / her Seat Number in ENGLISH.
3. Write each question on New Page.

	Marks
1. (a) Select the most appropriate answer from the following :—	(05)
(i) Psycho-analytic theory is developed by	
(a) Dr. Bhatia (b) Dr. Kumaria	
(c) Sigmand Freud (d) Dr. James.	
(ii) ..... is important means of social control	
(a) Religion (b) Reservation	
(c) Violence (d) Unity.	
(iii) Imitation and sympathy is a ..... motive.	
(a) Physical (b) Social	
(c) Psychological (d) Spiritual	
(iv) ..... is a Mental Mechanism that causes forgetting of unpleasant and painful events.	
(a) Identification (b) Repression	
(c) Compensation (d) Day dreaming.	
(v) ..... is very essential for the development of a skill.	
(a) Needs (b) Emotion	
(c) Practice (d) Attitude.	
(b) Match the following :—	(05)
Group 'A'	Group 'B'
(i) Family	(a) Grampanchayat
(ii) Sarpanch	(b) Agency for socialization
(iii) Hierarchy of needs	(c) Free thinking
(iv) Day Dreaming	(d) Abraham Maslow
(v) Father of Psychology	(e) William Width.
(c) State True or False :—	(05)
(i) Modification or variation in any aspect of social process is called as dissociative process.	
(ii) Red cross society is non political international humanitarian organization devoted to the services of humanity.	
(iii) Dying patient shows reactions in the five stages like Denial, Anger, Bargaining, Depression and Acceptance.	
(iv) Unconsciously forgetting unpleasant experiences is called as 'Regression'.	
(v) False perception in presence of stimuli is called as delusion.	

[Turn over

2. Write short notes on (any **three**) :— 15
- Unemployment in India.
  - Characteristics of mentally healthy person
  - Juvenile Delinquency
  - Nurse-Patient relationship
  - 'Maslow's Heirarchy of needs.
3. Give reasons on the following (any **five**) :— 15
- A Nurse must be a well adjusted person.
  - Culture plays an important Role in civilization.
  - Man cannot exist in isolation permanently.
  - Good pleasant emotions contribute to good health.
  - Accurate observation is very important for Nurses.
  - Body and Mind are two sides of a coin.
4. During your school visit teacher has reported that 12 years old Mahima is not behaving properly, she has become rebellious, gives back answers, her marks in unit test are less, keeps herself engaged in reading some Story Book (Answer the following) :—
- Define learning. (02)
  - Explain modes of learning. (05)
  - Write various factors that influence learning. (05)
  - What advice will you give to Miss Mahima and her family members regarding importance of learning? (03)

OR

Answer the following questions :—

- Write in brief about social problems of women and children. (05)
  - Differentiate between Government Organization and Private Organization. (03)
  - Write the various needs of every individual. (04)
  - What is sound pollution? What are the effect of sound pollution on health? How will you control it? (03)
5. Answer the following questions :—
- What is attitude? (02)
  - Write the process of development of attitude. (04)
  - Write the process of change of attitude. (04)
  - Write the importance of attitude in Nursing. (05)

OR

Answer the following questions :—

- What is frustration? (02)
- List the sources of frustration. (05)
- What is mental conflict? (03)
- List the types of conflict. (05)

महाराष्ट्र परिचर्या परिषद, मुंबई
सुधारित जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी
प्रथम वर्ष परीक्षा (नवीन अभ्यासक्रम) पेपर - २

बिहेव्हियरल सायन्स

(मानसशास्त्र व समाजशास्त्रासहित)

मंगळवार, दिनांक ४ जून २०१३
(वेळ : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-००)
(एकूण गुण — ७५)

१. उमेदवाराने तिचा/त्याचा आसन क्रमांक इंग्रजीमध्ये लिहावा.
२. मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणीसाठी इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.
३. प्रत्येक प्रश्न नवीन पानावर लिहावा.

१. खालीलपैकी योग्य तो पर्याय निवडा :— गुण
(०५)
- (१) सायको अॅनालायटिक थेअरी यांनी मांडली .....
(अ) डॉ. भाटीया (ब) डॉ. कुमारीआ
(क) सिंगमंड फ्राईड (ड) डॉ. जेम्स
- (२) सामाजिक नियंत्रणासाठी ..... हे महत्त्वाचे आहे.
(अ) धर्म (ब) राखीव (क) दंगल (ड) एकता
- (३) अनुकरण व सहानुभूती ही ..... प्रेरणा आहे.
(अ) शारीरिक (ब) सामाजिक (क) मानसिक (ड) आत्मिक
- (४) आपल्याला न आवडणाऱ्या आणि दुःखदायक घटना विसरणे ही .....
मानसिक प्रक्रिया आहे.
(अ) अभिज्ञान (ब) निग्रह
(क) सराव (ड) दिवास्वप्न
- (५) कौशल्य विकासासाठी ..... फार आवश्यक आहे.
(अ) गरज (ब) भावना (क) सराव (ड) वृत्ती.
- (ब) जोड्या लावा :— (०५)
‘ अ ’ गट (१) कुटुंब (२) सरपंच (३) गरजांची प्रधानता (४) दिवास्वप्न (५) मानसशास्त्राचे जनक	‘ ब ’ गट (अ) ग्रामपंचायत (ब) सामाजिकीकरण संस्था (क) मुक्त विचारसरणी (ड) अब्राहम मास्तो (इ) विल्यम बुडथ
- (क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :— (०५)
- (१) सामाजिक प्रक्रियेतील कोणताही बदल किंवा सुधारणेला ‘ विघटनात्मक कृती ’ असे म्हणतात.
  - (२) रेड क्रॉस सोसायटी ही आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा संबंध नसलेली मानवी सेवेला वाहून घेतलेली मानवतावादी संघटना आहे.
  - (३) मरणारी व्यक्ती पुढीलप्रमाणे वेगवेगळ्या पाच प्रकारच्या प्रतिक्रिया दाखवते, नाकारणे, राग, सौदेबाजी, वैफल्य आणि स्वीकारणे.
  - (४) दुखद अनुभव नकळत विसरण्याच्या क्रियेला ‘ प्रतिगमन ’ असे म्हणतात.
  - (५) उत्तेजक हजर असताना होणाऱ्या खोट्या आकलनाला भ्रम/भास असे म्हणतात.

२. खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टिपा लिहा — (१५)
- (अ) भारतातील बेरोजगारी
 (ब) मानसिक निरोगी व्यक्तीची वैशिष्ट्ये
 (क) ज्युवेनाईल डेलिक्वीनसी
 (ड) रूग्ण-परिचारिका यांचे नातेसंबंध
 (इ) मास्लो हायआरकी गरजा
३. शास्त्रीय कारणे द्या (कोणतेही पाच) : — (१५)
- (अ) परिवारिका ही सर्वांशी सर्वतोपरी मिळते जुळते करून घेणारी व्यक्ती हवी.
 (ब) सामाजिकीकरणामध्ये संस्कृती महत्त्वाची भूमिका निभावते.
 (क) मनुष्य कायमचा एकटा राहू शकत नाही.
 (ड) आरोग्य चांगले राखण्यासाठी चांगल्या व आनंददायी भावना मदत करतात.
 (इ) अचुक निरीक्षण हे परिचारिकेच्या दृष्टीने महत्त्वपूर्ण आहे.
 (फ) मन आणि शरीर ह्या नाण्याच्या दोन बाजू आहेत.
४. तुमच्या शाळाभेटीच्यावेळी वर्गशिक्षकाने १२ वर्षांच्या महिमाच्या वर्तणुकीबाबत अहवाल दिला की तिची वर्तणुक बरोबर नाही. ती हट्टी झाली आहे व उलट उत्तर देते. युनिट टेस्टमध्ये तिला कमी गुण आहेत आणि ती गोष्टीची पुस्तके वाचण्यात स्वतःला गुंतवून ठेवते या आधारे प्रश्नांची उत्तरे द्या : —
- (अ) 'शिकणे' व्याख्या लिहा. (०२)
 (ब) शिकण्याचे प्रकार स्पष्ट करा. (०५)
 (क) शिकण्यावर परिणाम करणारे विविध घटक लिहा. (०५)
 (ड) कु. महिमाला व कुटुंबाला तुम्ही शिकण्याच्या महत्त्वाबाबत काय सल्ला द्याल ? (०३)

किंवा

खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या : —

- (अ) स्त्रिया व बालकांमधील सामाजिक समस्याबद्दल लिहा. (०५)
 (ब) सरकारी व खाजगी संस्थांमधील फरक स्पष्ट करा. (०३)
 (क) प्रत्येक व्यक्तीच्या गरजा काय असतात ते लिहा. (०४)
 (ड) ध्वनी प्रदुषण म्हणजे काय ? ध्वनीप्रदुषणाचा आरोग्यावर काय परिणाम होतो ? ध्वनीप्रदुषणाचा प्रतिबंध कसा कराल ? (०३)
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा : —
- (अ) अभिवृत्ती म्हणजे काय ? (०२)
 (ब) अभिवृत्ती विकास प्रक्रियेबाबत सविस्तर लिहा. (०४)
 (क) अभिवृत्तीत बदल होणाऱ्या प्रक्रियेबाबत सविस्तर लिहा. (०४)
 (ड) परिचर्यामध्ये अभिवृत्तीचे महत्त्व लिहा. (०५)

किंवा

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा : —

- (अ) वैफल्य म्हणजे काय ? (०२)
 (ब) वैफल्याची विविध कारणे लिहा. (०५)
 (क) मनोसंघर्ष म्हणजे काय ? (०३)
 (ड) संघर्षाचे प्रकार लिहा. (०५)